บทที่ 2
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเรื่องที่ทำการศึกษานี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนแรกเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลที่มีผลต่อผู้ประกอบการในการเลือกใช้บริการจากบริษัทที่ปรึกษาทางด้านบัญชีทางภาคเหนือ และส่วนที่สองเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบจำลองที่ใช้ในการทดสอบ

2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลที่มีต่อผู้ประกอบการในการเลือกใช้บริการจากบริษัทที่ปรึกษาทางด้านบัญชีในภาคเหนือ

พรหมมินทร์ รธนิตย์ (2538) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยในการเลือกใช้บริการการสอบบัญชีของบริษัทจำกัด ในจังหวัดเชียงใหม่ (The Factors in Selecting Auditing Service for Company in Chiang Mai Province) ซึ่งวัตถุประสงค์ในการศึกษานั้นต้องการศึกษาถึงปัจจัยในการเลือกใช้บริการการสอบบัญชี ความต้องการใช้บริการเสริมด้านอื่นๆ และปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้บริการจากผู้สอบบัญชีของบริษัท จำกัด ในจังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาใช้วิธีการออกแบบสอบถามจากบริษัทจำกัดในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 105 บริษัท โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มและเลือกตัวอย่างโดยใช้วิธี Simple Random Sampling ดังนี้ ประเภทอุตสาหกรรม 35 ตัวอย่าง ประเภทบริการ 35 ตัวอย่าง และประเภทพาณิชยกรรม 35 ตัวอย่าง และนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC^{+} โดยใช้สถิติเชิงพรรณา (Descriptive Statistics) คือการอธิบายลักษณะทั่ว ๆ ไปของข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ เช่น การนำเสนอเป็นตาราง ร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน ฐานนิยม เป็นต้น

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยในการเลือกใช้บริการการสอบบัญชี มีดังนี้ ลำดับแรก คือ คุณภาพการให้บริการสอบบัญชี ได้แก่ การแก้ไขปัญหาให้แก่ลูกค้าอย่างรวดเร็ว ผู้ให้บริการสอบบัญชีมีความรู้ความชำนาญ การให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมนอกเหนือจากการสอบบัญชี การเก็บรักษาข้อมูลของลูกค้าได้เป็นอย่างดี การเสนองานถูกต้องตรงกับข้อเท็จจริงและตรงต่อเวลา ลำดับที่สอง คือ ประสิทธิภาพในการให้บริการการสอบบัญชี ได้แก่การมีเทคนิคในการสอบบัญชีที่ได้ผลในระยะเวลาที่กำหนด ลำดับที่สาม คือ การให้บริการที่มีความแตกต่างจากสำนักงานสอบบัญชีอื่น ๆ ได้แก่ การมีบริการเสริม เช่น สามารถให้คำปรึกษาทางภาษีอากรและการช่วยเหลือการวางระบบบัญชีได้ และการคิดค่าธรรมเนียมที่เหมาะสม บริการเสริมด้านอื่น ๆ ที่

บริษัทจำกัดในจังหวัดเชียงใหม่ต้องการจากผู้สอบบัญชี ได้แก่ การเป็นที่ปรึกษาทางภาษีอากร การปรับปรุงและออกแบบระบบบัญชี การตรวจสอบภายในและเป็นที่ปรึกษาทางบัญชี ลักษณะสำนักงานสอบบัญชีที่บริษัทจำกัดในจังหวัดเชียงใหม่ต้องการ ได้แก่ สามารถเป็นที่ปรึกษาทางด้านบัญชีและภาษี มีการคิดค่าธรรมเนียมที่เป็นมาตรฐาน มีเทคนิคในการตรวจสอบที่ได้ผล ในระยะเวลาที่กำหนดมีการเสนอรายงานที่ถูกต้องตรงกับข้อเท็จจริง และมีสถานที่ตั้งสำนักงานที่สะดวกในการติดต่อ ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้บริการจากผู้สอบบัญชีของบริษัทจำกัดในจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ การติดต่อผู้สอบบัญชีได้ยาก ผู้สอบบัญชีไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมภายหลังการสอบบัญชี สำนักงานสอบบัญชีไม่สามารถให้คำปรึกษาทางภาษีอากร ค่าธรรมเนียมในการสอบบัญชีสูงเกินไป และสำนักงานสอบบัญชีไม่มีเทคนิค ในการตรวจสอบให้แล้วเสร็จในเวลาที่กำหนด

นฤนาถ มาลัยรัตนา (2541) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของลูกค้าที่เลือกใช้บริการการวางระบบบัญชีของบริษัท สำนักงาน เอส จี วี – ณ ถลาง จำกัด สาขาภาคเหนือ (The Influential Factors for Decision Making of Client in Selecting Accounting System Service of SGV-Nathalang & Co.,Ltd. Northern Branch) ซึ่งวัตถุประสงค์ในการศึกษานั้นต้องการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของลูกค้าที่เลือกใช้บริการการวางระบบบัญชีของบริษัท สำนักงาน เอส จี วี - ณ ถลาง จำกัด สาขาภาคเหนือ โดยใช้วิธีออกแบบสอบถามผู้ประกอบการทั้งหมดทั้งที่เป็นห้างหุ้นส่วนจำกัดและบริษัทจำกัดที่ใช้บริการการวางระบบบัญชีของบริษัท สำนักงาน เอส จี วี-ณ ถลาง จำกัด สาขาภาคเหนือซึ่งมีทั้งสิ้นจำนวน 33 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC^{+} โดยค่าสถิติที่ใช้คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและฐานนิยม

ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของลูกค้าที่เลือกใช้บริการการวางระบบบัญชีของบริษัท สำนักงาน เอส จี วี - ณ ถลาง จำกัด สาขาภาคเหนือ มากที่สุดเป็นอันดับแรกคือ คุณภาพของการให้บริการในด้านที่ผู้ให้บริการมีความรู้ความชำนาญและสามารถแก้ไขปัญหาได้รวดเร็วตามความต้องการของลูกค้า อันดับสองคือ อัตราค่าธรรมเนียมที่แพง อันดับสามคือสถานที่ตั้งของบริษัทมีสาขาอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ อันดับที่สี่คือการประชาสัมพันธ์และชื่อเสียงของบริษัท

สุกัญญา จันทรประภาพ (2542) ศึกษาเรื่องปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้สำนักงานบัญชีในการจัดทำบัญชีของธุรกิจในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ

ศึกษาถึงปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้สำนักงานบัญชีในการจัดทำบัญชีและปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้บริการจัดทำบัญชีจากสำนักงานบัญชีของธุรกิจในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 53 ราย และห้างหุ้นส่วนจำกัดในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่จำนวน 67 รายแล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC$^+$ สถิติที่ใช้ได้แก่ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้สำนักงานบัญชีในการจัดทำบัญชีของสำนักงานบัญชีของธุรกิจในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่มากที่สุดในอันดับแรกคือ ปัจจัยทางด้านการบริหารของสำนักงานบัญชีในเรื่องของการเก็บรักษาความลับของลูกค้า ความรู้ความชำนาญของสำนักงานบัญชี ทำบัญชีได้ถูกต้องไม่มีปัญหากับกรมสรรพากร อันดับสองคือการส่งเสริมการตลาดโดยมีการให้บริการที่ครบวงจร อันดับสามคืออัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการที่เหมาะสมกับปริมาณของเอกสาร อันดับสุดท้ายคือสำนักงานที่ตั้งของสำนักงานบัญชี

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบจำลองที่ใช้ในการวิเคราะห์

เสถียร ศรีบุญเรือง (2539) นำเสนอวิธีการหรือเครื่องมือทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อประเมินการยอมรับว่าที่สำคัญ ๆ มีอยู่ 2 รูปแบบคือ รูปแบบแรกเป็นเครื่องมือวิเคราะห์ที่ใช้ในกรณีที่ค่าของตัวแปรตามหรือตัวแปรที่ถูกอธิบาย (explained or dependent variable) นั้นเป็นค่าตัวแปรที่มีความต่อเนื่อง (continuous variable) เช่น ในกรณีการศึกษาการยอมรับและการปรับใช้ซึ่งวัดระดับการยอมรับและการปรับใช้ดังกล่าวนั้นออกมาในรูปค่าตัวแปรที่เกี่ยวกับระดับการใช้และอัตราส่วนการใช้ รูปแบบที่สองเป็นเครื่องมือทางสถิติที่ใช้วิเคราะห์ในกรณีมีค่าของตัวแปรตามหรือตัวแปรที่ถูกอธิบายนั้นเป็นค่าตัวแปรที่ไม่มีความต่อเนื่อง (discontinuous variable) เช่น ในกรณีการศึกษาว่าทำไมถึงไม่ยอมรับและปรับใช้เทคโนโลยีที่ถูกแนะนำหรือส่งเสริม ซึ่งในกรณีนี้ค่าตัวแปรตามมักจะถูกกำหนดค่าเป็น 2 ค่า โดยปกติจะมีค่าเป็น 0 สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่ไม่มีการยอมรับ และให้ค่าเป็น 1 สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่มีการยอมรับ

สำหรับรูปแบบแรกนั้นวิธีการที่นิยมใช้ได้แก่ การทดสอบค่า t-test และการวิเคราะห์ถดถอย(regression) โดยอาศัยการประมาณค่าโดยวิธีกำลังสองสมบูรณ์ที่น้อยที่สุด (ordinary least squares) หรือโดยอาศัยวิธีการประมาณค่ารูปแบบอื่นที่เหมาะสมกว่า เช่น วิธีการประมาณโดยวิธีการ maximmum likelihood เป็นต้น

สำหรับรูปแบบที่สองนั้นวิธีการวิเคราะห์ที่นิยมใช้ในการศึกษานั้นมี 5 วิธีคือ การทดสอบไคสแควร์ (Chi-squre Test) วิธีวิเคราะห์ความแตกต่าง (Discriminant Analysis) วิธีวิเคราะห์โดยอาศัยการสร้างแบบจำลองโลจิท (Logit Model) วิธีวิเคราะห์โดยอาศัยการสร้างแบบจำลองโพรบิท (Probit Model) และวิธีวิเคราะห์โดยอาศัยการสร้างแบบจำลองโทรบิดหรือไฮบิดโพรบิด (Tobit Model or Hybrid Probit Model)

ในส่วนของแบบจำลองโลจิท (Logit) นั้นเป็นการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอธิบายซึ่งเกี่ยวข้องกับค่า maximum likelihood log odds ของโอกาสหรือความน่าจะเป็นที่ทางเลือกใดเลือกหนึ่งจะถูกเลือกมากกว่า แบบจำลองนี้จริง ๆแล้วคล้ายคลึงกับแบบจำลองโพรบิท (Probit) เพียงแต่แตกต่างกันที่ฟังก์ชั่นโลจิสติกนั้นจะมีความลาดชันน้อยกว่า รูปร่างโดยรวมแล้วค่อนข้างคล้ายคลึงกันมากในทางปฏิบัติแบบจำลองโลจิท (Logit) จึงได้รับความนิยมมากกว่า

อารี วิบูลย์พงศ์ (2537) ศึกษาถึงวิธีการเชิงปริมาณเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับนวกรรมของเกษตกร (Quantitative Methods for Analysis of Factors Influencing Farmers' Adoption of Technology) โดยทำการเปรียบเทียบวิธีการต่าง ๆ 6 วิธีในการวิเคราะห์การยอมรับนวกรรมของเกษตรกรคือ วิธีการแรก เป็นการวิเคราะห์โดยใช้ Rank correlation วิธีที่สอง เป็นการวิเคราะห์โดยใช้ Chi-squares วิธีที่สาม เป็นการวิเคราะห์โดยใช้วิธี Least Squares กับระดับกิจกรรมที่เป็นตัวแปรต่อเนื่อง วิธีการที่สี่ เป็นการวิเคราะห์โดยใช้ Least Squares กับค่าตัวแปรที่เป็นอัตราส่วนของกิจกรรม วิธีการที่ห้า เป็นการวิเคราะห์โดยใช้วิธี Least Squares กับตัวแปรที่มีค่า 1 และ 0 และวิธีการที่หก เป็นการวิเคราะห์โดยใช้ Logit Model กับตัวแปรที่มีค่า 1 และ 0 ซึ่งทำการประมาณโดยวิธีการ Maximum Likelihood

วิธีการทดสอบความสัมพันธ์โดยอาศัยการหาค่า Rank correlation นั้น เป็นการทดสอบระหว่างตัวแปร 2 กลุ่มว่ามีความสัมพันธ์กันหรือเป็นอิสระต่อกันหรือไม่อย่างไร วิธีการของ Spearman เป็นวิธีการทดสอบความสัมพันธ์ที่มีการนำมาใช้กันอย่างแพร่หลาย ซึ่งในกระบวนการทดสอบตามวิธีการนี้จะเรียงลำดับของตัวแปรทั้งสองที่ต้องการจะทำการทดสอบนั้นจากมากไปหาน้อย แล้วทำการทดสอบลำดับของตัวแปรทั้งสองนั้นว่า มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องไปในทิศทางเดียวกันหรือในทิศทางตรงกันข้ามหรือไม่อย่างไร

วิธีการทดสอบความสัมพันธ์โดยอาศัยการหาค่า Chi-Squares นั้นเป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวแปร หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า เป็นการทดสอบความเป็นอิสระต่อกันระหว่างตัวแปร 2 ตัวแปร โดยมีสมมติฐานตั้ง คือ การยอมรับว่าตัวแปรทั้งสองนั้นมี

ความเป็นอิสระต่อกัน และสมมติฐานเลือก คือ การยอมรับว่าตัวแปรทั้งสองนั้นมีความสัมพันธ์หรือไม่เป็นอิสระต่อกัน แต่วิธีการนี้มักมีสมมติฐานแฝงเร้นที่อยู่เบื้องหลังประการหนึ่ง คือ มักจะกำหนดให้ตัวแปรอื่น ๆ อยู่ในการควบคุมหรืออยู่ระดับที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งข้อสมมติฐานดังกล่าวนี้ในทางปฏิบัตินั้นมักไม่เป็นความจริงเสมอไป

การวิเคราะห์โดยอาศัยสมการถดถอยแบบกำลังสองสมบูรณ์ที่น้อยที่สุดเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระหลาย ๆ ตัวแปร ซึ่งปกติแล้วนับเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากกว่าวิธีการ non-parametric ที่กล่าวมาข้างต้น ทั้งที่เป็นการทดสอบ rank correlation และ Chi-squares ทั้งนี้เพราะวิธีการนี้ไม่จำเป็นที่จะต้องควบคุมตัวแปรให้มีค่าคงที่หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ วิธีการนี้เปิดโอกาสให้ค่าของตัวแปรอิสระมีค่าที่แตกต่างกันได้ ในขณะเดียวกันวิธีการนี้ยังสามารถบอกทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระได้ว่ามีทิศทางของความสัมพันธ์ว่าไปในทิศทางเดียวกันหรือเป็นไปในทางกลับกัน ตลอดจนวิธีการนี้สามารถบอกขนาดหรือน้ำหนักของความสัมพันธ์ที่ระดับความเชื่อต่าง ๆ ด้วย เมื่อใดก็ตามที่ทราบค่าตัวแปรอิสระก็จะทำให้สามารถทำนายค่าตัวแปรตามได้ด้วย

วิธีการนี้มีข้อเสียในแง่ที่ว่าเมื่อค่าตัวแปรตามมีค่าเพียง 2 ค่า คือ 1 และ 0 ก็จะมีผลทำให้การวิเคราะห์สมการยอมรับนวกรรมที่ประมาณค่าโดยวิธีการถดถอยแบบกำลังสองสมบูรณ์ที่น้อยที่สุดไม่มีความถูกต้อง ทำให้ค่าที่ได้จากการทำนายจากสมการการยอมรับนวกรรมนั้นมีค่าที่ต่ำกว่า 0 หรือมากกว่า 1 ได้ อย่างไรก็ตาม ยังมีนักวิจัยส่วนหนึ่งที่ยังไม่มีความเข้าใจในพื้นฐานของวิธีการนี้และนำไปใช้กันอย่างผิด ๆ และมีการใช้อย่างแพร่หลาย ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับวิธีการอื่น ๆ บางวิธีการแล้ว วิธีการนี้ก็ยังมีประสิทธิภาพน้อยกว่ามาก

ในกรณีที่ตัวแปรตามมีค่าเพียง 2 ค่า หรือเป็นค่าที่อยู่ในช่วงจำกัด เช่น มีค่าเป็น 1 และ 0 นั้นวิธีการที่เหมาะสมในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นเป็นการวิเคราะห์โดยใช้ Logit Model และทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏในแบบจำลองโดยอาศัยวิธีการ Maximum Likelihood ซึ่งวิธีการที่กล่าวมานี้นับเป็นวิธีการที่มีความเหมาะสมกับข้อมูลรูปแบบนี้มาก ผลการประมาณค่าของตัวพารามิเตอร์ต่าง ๆ ที่ปรากฏในแบบจำลองนั้นจะเป็นตัวประมาณค่าที่ดี ดังนั้นวิธีการ Logit นี้จึงเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพมาก ดังนั้นในการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรตามที่มีค่าเพียง 2 ค่านั้น จึงนิยมใช้วิธีการวิเคราะห์แบบ Logit